

תנועת הישובים העירוניים החדשים

דף ידיעות מספר 4

רק כמה שורות לזכרו של גדי גלבווע, שהגיע לגולן בשלבי הראשית, החילה במבוא חמה ואח"כ בכני יהודה. שהיה גזבר ומזכיר והמיר את עיסוקו במלאכה כפיים. שהלם הלום בו משתלבים חזון אומה ופריחתו של קץ פרטי. ובעוד זה אך החל סתמש נקטע בלא טעם. נמשיך ונזכור.

משרד השיכון אינו עומד בהבטחתו בקצרון.

על אף מזג האויר הנוח אין העבודה בקצרון מתנהלת בקצב המובטח. כידוע קיים חשש מאפשרויות הביצוע בחורף ה"גולני". משום כך הודגש במגעינו עם משרד השיכון בקיץ 1975 הצורך להקדים כביצוע החטית לפרוייקטים השונים כך שיכולה "המשחק" של מזג האויר תצטמצם ככל האפשר.

הביעויות נענו כהכנה מלאה ובהבטחת אליהן הוצמדו תאריכים מוגדרים כגון:

- בחודש אוקטובר 1975 תפתח ההרשמה לתכנית "בנה ביתך" בקצרון.
- בחודש אוקטובר תושלם חטית הרכבים באיזור המגורים ומיד יוחל בהכנת חטית לאיזור התעשייה.
- קבלנו תאריכים אלו בלב כבוד כהיותם "שעה 12" בתנאי האיזור - אך קבלנום. עתה, עם הסתיים חודש דצמבר אין לנו אלא לציין כי אין משרד השיכון עומד בהתחייבויותיו. כשטח אמנם מתנהלת עבודת בניוי מוגבלת, המתחמט לכמה עשרות בתי מגורים, אך:
- לא הוחל בהקמת 120 יחידות הדיור (מכלל 200 היחידות המאושרות לביצוע ומתקצבות בשנה כספיים זו).
- טרם נפתחה ההרשמה לתכנית "בנה ביתך".
- תכניות איזור התעשייה אף לא אושרו כועדת בניון ערים (וכסוכן אין כל עשיה בשטח).

עשרות משפחות המאורגנות במסגרת גרעין קצרון עדיין ממתינות לאישור קבלת מגרש ע"מ להתחיל בהקמת ביתם, חברת "אבן וסיד" אשר מזה חודשים לוחצת על קבלת שטח להקמת מפעלה-מוסיפה וממתונה, וכוועדת התכנון והכניה לרמת הגולן מביעים תמיהה על כך אין מביאים לאישור את תכנית איזור התעשייה כפי שמחייב החוק.

ידיעות בקצרה

צוות לבחינת צורות ישוב, הערכויות והכנים - צוות מתנדב, הכולל מומחים בתחומים השונים של הפיתוח האורבני החל לפעול ליד מזכירות התנועה. בצורה מומחית בתחומי הסוציולוגיה, הגיאוגרפיה, התכנון, הכלכלה, וההתיישבות והוא יבחן את ישובינו וייעץ להם בשאלות כוללניות ובעיות המתעוררות.

חברי הצוות: פרופ' רינה שפירא, ד"ר יונה גינצבורג, מר יעקב אייגס, אדר' דוד כס, פרופ' עזרה זוהר, מר יאיר לייף, מר יגאל כהן, פרופ' שלום רייכמן ומר מאיר שמיר, הנושא הראשון בו יעסקו: הישוב הקהילתי.

אופירה - אסיפת יסוד לאגודת תושבי המקום: - אסיפת יסוד ראשונה התקיימה בתאריך 9/12/75 בהשתתפות 54 בעלי זכות הצבעה. באסיפה אושר תקנון היסוד של אגודת תושבי אופירה. נקבע כי חברים יתקבלו תושבי הישוב הרשומים בתעודת זהותם כתושבי אופירה או כאלו שמועדותם לשיכון אושרה ע"י ועדת האיכלוס. כן נבחרה הנהלה בת 5 חברים, בכלל זה יושב ראש וגזבר.

מעלה אדומים - צעדי התבססות ראשונים: - 26 המשפחות הראשונות איכלסו את "מחנה העובדים" במקום. האוכלוסיה הכללית - כ-80 נפשות. באסיפה כללית של המתישבים שהתקיימה ב-7/12/75 נבחר ועד הישוב, הכולל 5 חברים, וזה החל כבר במגעים עם המוסדות ע"מ להעזר בהם בתהליך ההתארגנות. ברור שהישוב בהקפו הנוכחי אינו ראוי אף לכינוי שלב א' וחובה לעשות להרחבתו-מחד ולקידום מסגרתו הקבועה מאידך.

עופרה - ניצני פיתוח כלכלי: - עם השלמת שיפוץ מבני המגורים מושם הדגש על פיתוח כלכלי בישוב. זאת במספר תחומים: א. מפעלים זעירים (מסגריה ומפעל ניקוב י.ב.מ.) אשר מוקמו בשלד בלתי מושלם המצוי בצפון המחנה ואשר מתבצעת הכשרתו ליעודו החדש. ב. ביי"ס שדה - שראשיתו קיימת כבר עתה בצורת צוות העוסק בלימוד האיזור ובהדרכת תלמידים ומטיילים ואשר מתנהלים עתה מגעים עם החברה להגנת הטבע להכלילו במסגרתה. ג. חלוקת עיבוד הקלאיות בהקף של כ-50 דונמים המיועדים למטע. קוי פיתוח אלו יביאו להתבססות גדלה והולכת של הישוב על ענפים מקומיים במקום על עבודת הוץ שעיקרה בירושלים.

בני יהודה - הכנסת תובעת הפסקת ההליכים המשפטיים: - ועדת העבודה של הכנסת בישיבתה ביום 19/12/75 החליטה להבוע מהמחלקה להתישבות של הסוכנות היהודית להפסיק לאלתר את ההליכים המשפטיים שנקטה להוצאת משפחות מ"בני יהודה", זאת עד לסיום טיפולה של ועדת העבודה בנושא. במסגרת הדיון קראה יו"ר הוועדה ח"כ שושנה ארבל-אלמוזלינו למחלקה להתישבות לבחון מחדש את הקריטריונים שנקבעו על ידה לקבלת מתישבים, זאת במגמה לחזק את חיי הקהילה ומעורבות אוכלוסייתה בתחומים השונים.

לקראת הכנס השני של מועצת התנועה.

ביום א' 4/1/76 יתקיים הכנס השני של מועצת תנועת הישובים העירוניים החדשים. כזכור התכנס המפגש הראשון בחדש אוגוסט בהשתתפות נציגי 4 ישובים ו-5 גרעיני התישבות כדלקמן: ישובים: אופירה, אלון שבות, בני יהודה, קריית ארבע. גרעיני התישבות: קצרין, ימית, מערב שומרון, הר גילה, מעלה אדומים. אוכלוסיה הישובים מנתה באותה עת כ-1500 נפשות ומספר דומה של נפשות היה רשום בגרעיני ההתישבות השונים. 5 חדשים מאוחר יותר כוללת התנועה 6 ישובים ו-8 גרעיני התישבות, בכללם אחד המוגדר כמחנה עובדים ומצוי בשלד הלכה למעשה.

ישובים: אופירה, אלון שבות, בני יהודה, קריית ארבע, ימית, מעלה אדומים. גרעינים: קצרין, מערב שומרון, הר גילה, שגב, ג'בל טוויל, גבעון, גבעת הרדאר, עופרה (מחנה עובדים).

אוכלוסיה הישובים מונה כ-650 בתי אב ובהן כ-2700 נפש (כולל אך ורק נפשות המתגוררות בישוב בפועל) ואוכלוסיה הגרעינים - כ-3000 נפשות. כ-1300 יהדות דיוך נוספות מצויות בתהליך הקמה (כלומר פוטנציאל מגורים לכ-5000 נפשות נוספות), וכן מאושרות לביצוע (אך טרם הוחל בהקמתן) - כ-2000 יהדות נוספות. מכלל הגרעינים - שנים קטורים בישובים אשר אושרו רשמית והגדרתם כגרעינים היא איפוא ענין טכני - עד להשלמת מבני מגוריהם (קצרין, הר-גילה). המישה אחרים - ממתנינים לאישור ישוביהם ע"י ממשלת ישראל ואחד מוגדר רשמית כמחנה עובדים והוא מתפתח והולך כישוב קבע לכל דבר.

* * *

*